

Hükümetin Sloganları ve Acı Gerçeklik Arasında Mısır Yoksulluk ve Kapitalist Politikalar Hakkındaki Tüm Gerçekler

Gate El-Ehram 4 Kasım 2025 Salı günü Mısır Başbakanı'nın Katar'ın başkenti Doha'da düzenlenen İkinci Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi'nde Cumhurbaşkanı adına yaptığı konuşmada, Mısır'ın "çok boyutlu yoksulluk" da dahil olmak üzere her tür ve boyuttaki yoksulluğu ortadan kaldırmak için kapsamlı bir yaklaşım uyguladığını söylediğini aktardı.

Yıllardır Mısır'daki resmi söylemler, "yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik kapsamlı bir yaklaşım" ve "Mısır ekonomisine gerçek bir ivme kazandırmak" gibi ifadelerle doludur. Yetkililer, konferanslarda ve etkinliklerde bu sloganları, yatırım projelerinin, otellerin ve tatil köylerinin parlak görüntüleriyle birlikte tekrarlamaktadırlar. Ancak uluslararası raporların da tanık olduğu gibi gerçeklik tamamen farklıdır. Zira Mısır'da yoksulluk, hükümetin tekrarlanan iyileştirme ve kalkınma vaatlerine rağmen kökleşmiş, hatta daha da kötüleşen bir olgu olmaya devam etmiştir.

UNICEF, ESCWA ve Dünya Gıda Programı'nın 2024 ve 2025 raporlarına göre, Mısırlıların yaklaşık beşte biri çok boyutlu yoksulluk içinde yaşamakta, yani eğitim, sağlık, barınma, iş ve hizmetler gibi temel yaşamın birden fazla yönünden mahrum kalmaktadırlar. Ayrıca veriler, ailelerin %49'undan fazlasının yeterli gıdaya ulaşmakta zorluk çektiğini teyit etmektedir ki bu da, yaşam krizinin derinliğini yansıtan şok edici bir rakamdır.

Finansal yoksulluğa, yani yaşam maliyetlerine kıyasla gelirin azalmasına gelince; art arda gelen enflasyon dalgalarının insanların ücretlerini, çabalarını ve birikimlerini tüketmesi sonucu keskin bir şekilde artış göstermiş, bu da Mısırlıların, büyük bir oranı kalıcı olarak çalışmalarına rağmen finansal yoksulluk sınırının altına düşmelerine neden olmuştur.

Hükümet, "Dayanışma ve Onur" ve "İnsana Yakışır Yaşam" gibi girişimlerden söz ederken uluslararası rakamlar, bu programların yoksulluk yapısını kökten değiştirmediğini, aksine çöle düşen bir damla misali geçici ağıri kesicilerle sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır. Nitekim nüfusun yarısından fazlasının yaşadığı Mısır kırsalı, hâlâ yetersiz hizmetler, uygun iş fırsatlarının olmaması ve bakımsız altyapı sorunlarıyla boğuşmaktadır. ESCWA raporu, kırsal alanlardaki yoksulluğun şehirlere göre kat kat fazla olduğunu teyit etmekte olup bu da servetin kötü dağılımını ve çevrenin kronik ihmaliini ortaya koymaktadır.

Başbakan, "hükümetin ekonomik reform tedbirlerine tahammül eden" ülkenin evlatlarına teşekkür ederken, aslında bu politikalardan kaynaklanan gerçek acıları onaylamış olmaktadır. Ancak bu kabullenme, yaklaşımda bir değişime değil, aksine krize neden aynı kapitalist yolda daha fazla ilerlemeye yol açmıştır.

2016 yılında "dalgalı" programlar, sübvansiyonların kaldırılması ve vergilerin artırılmasıyla başlayan sözde reform, aslında bir reform değil, aksine yoksullara

borç ve açık maliyetlerini yükleyen bir reform olmuştur. Zira yetkililerin "yeni bir başlangıçtan" bahsettiği bir zamanda, devasa yatırımlar zenginlere hizmet eden lüks gayrimenkul ve turizm projelerine yönlendirilmekte ve milyonlarca genç iş veya barınma fırsata bulamamaktadır. Bilakis Matruh'daki El Rum bölgesi gibi tahmini yatırımı 29 milyar Dolar olan bu projelerin çoğu, toprak ve servetlere el koyan ve bunları insanlar için geçim kaynağı değil, yatırımcılar için kâr kaynağı haline getiren yabancı sermaye ortaklıklarıdır.

Sistem, sadece yozlaşmış olduğu için değil, aynı zamanda tüm devlet politikalarının odak noktasına parayı koyan kapitalizm sistem gibi batıl bir fikir üzerinde hareket ettiği başarısız olmaktadır. Zira kapitalizm, mutlak mülkiyet özgürlüğüne dayanmakta olup servetin, üretim araçlarına sahip azınlığın elinde toplanmasına izin verirken, çoğunluk ise vergilerin, fiyatların ve kamu borcunun yükünü taşımaktadır.

Bu nedenle sözde "sosyal koruma programlarının" hepsi, vahşi kapitalizmin yüzünü güzelleştirme ve zenginleri kayıran ve fakirlerden alan zalim bir sistemin ömrünü uzatma çabasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla hastalığın kökünü, yani servetin tekelleştirilmesini ve ekonominin uluslararası kuruluşlara bağımlılığını çözmek yerine, yoksulluğu hafifletmeyen ve onuru korumayan kırıntılar gibi nakit yardımlar dağıtmakla yetinilmektedir.

Gözetim, bir yöneticinin tebaasına bahşettiği bir lütuf değil, hem bu dünyada hem de ahirette Allah'a hesap vereceği şerî bir vacip ve sorumluluktur. Bugün yaşananlar, halkın işlerinin kasıtlı olarak ihmal edilmesi ve Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'ndan alınan şartlı krediler lehine gözetim görevinin terk edilmesidir.

Devlet, bizzat kapitalist sistemin yarattığı şişirilmiş açığı kapatmak için vergiler koyarak, sübvansiyonları azaltarak ve kamu mülkiyetlerini satarak, yoksullukla yabancı alacaklılar arasındaki bir aracı haline gelmiştir. Bütün bunlar, faizin yasaklanması, kamu mallarının bireyler tarafından sahiplenilmesinin engellenmesi, Müslümanların Beytu'l Mâl'inden tebaaya harcama yapılması vacibi gibi ekonomiyi düzenleyen şerî mefhumların kaybolmasından dolayıdır.

İslam, yoksulluğun, sadece parasal destek veya kozmetik projelerle değil, kökten tedavi eden kapsamlı bir ekonomik sistem sunmuştur. Nitekim bu sistem, en önemlileri aşağıdakiler olan şerî temellere dayanmaktadır:

1- Devleti zincirleyen ve kaynaklarını tüketen **faiz ve faizli borçların haram olması**; dolayısıyla faizin ortadan kaldırılmasıyla ekonominin uluslararası kurumlara bağımlılığı da ortadan kalkacak ve ümmetin mali egemenliği geri dönecektir.

2- Üç tür mülkiyetin olması:

Ferdi mülkiyet: Evler, dükkanlar ve özel çiftlikler gibi...

Kamu mülkiyeti: Petrol, gaz, mineraller ve su gibi büyük servetleri kapsamaktadır...

Devlet mülkiyeti: Fey, rikaz (maden, define ve hazine gibi kendiliğinden yer altında bulunan veya insanlar tarafından yer altına gömölüp gizlenen her türlü kıymetli maden ve eşyayı ifade eder) ve harac arazileri gibi...

İşte bu dağıtım sayesinde adalet sağlanacak ve küçük bir grubun ümmetin kaynaklarını tekeline alması önlenecektir.

3- Tebaanın her bir insanı için yeterliliğin sağlanması: Devlet, gözetimi altındaki her bireyin temel gıda, giyim ve barınma ihtiyaçlarını garanti eder. Eğer çalışmaktan aciz olursa, onun harcamasının Beytu'l Mâl tarafından yapılması gerekir.

4- Zorunlu zekat ve infak: Zekat, bir iyilik değil, aksine devlet tarafından toplanan ve yoksullara, muhtaçlara ve borçlulara şerî bir şekilde harcanan bir farzdır. Dolayısıyla bu, paraları toplumdaki yaşam döngüsüne geri döndüren etkili bir dağıtım aracıdır.

Üretken çalışmaya teşvik edilmesi gerektiği gibi sömürünün önlenmesi ve spekülasyonlara, lüks gayrimenkullere ve hayali projelere değil, ağır ve savaş sanayileri gibi gerçek ve faydalı projelere kaynak yatırımları yapılmasına da teşvik edilmesi gerekir. Tekelleşme veya dalgalı kurlar yerine, gerçek arz ve talebe dayalı fiyatların kontrol edilmesi gerekir.

Sadece Nübüvvet Minhacı üzere Hilafet Devleti bu hükümleri pratik olarak uygulamaya muktedirdir; çünkü Hilafet, İslam akidesi esası üzerine inşa edilmiş olup hedefi ise insanların paralarını toplamak değil, onların işlerini gözetmektir. Çünkü Hilafetin gölgesinde faiz, şartlı krediler ve kamu varlıklarının yabancılara satışı yoktur; aksine kaynaklar ümmetin çıkarları doğrultusunda yönetilmesi ve Beytu'l Mâl'in, devlet kaynakları, harac, enfal (savaş ganimetleri) ve kamu mallarından sağlıklı, eğitim ve kamu hizmetlerinin finansmanı üstlenmesi vardır.

Yoksullara gelince; onların temel ihtiyaçları, geçici sadakalarla değil, garanti edilmiş şerî bir hak olarak fert fert güvence altına alınmıştır. Bu nedenle İslam'da yoksullukla mücadele siyasi bir slogan değil, aksine adaleti tesis eden, zulmü önleyen ve serveti hak sahiplerine geri veren kapsamlı bir hayat sistemidir.

Resmi söylemler ile yaşanan gerçeklik arasında, hiç kimse için gizli olmayan büyük bir uçurum vardır. Zira hükümet “mega” projeleri ve “gerçek atılımıyla” övünüp dururken, milyonlarca Mısırlı yoksulluk sınırının altında yaşamakta ve yüksek fiyatların, işsizliğin ve umutsuzluğun acısını çekmektedir. Gerçek şu ki, Mısır kapitalizm yolunda ilerlemeye, ekonomisini tefecilere teslim etmeye ve uluslararası kurumların politikalarına boyun eğmeye devam ettiği sürece bu acılar asla son bulmayacaktır.

Mısır'ın krizleri ve sorunları maddi değil insani olup İslam temelinde bunların nasıl ele alınıp çözüleceğini açıklayan şerî hükümler bulunmaktadır; aslında çözümler, görmezden gelmekten daha kolaydır ancak doğru yolda yürüyen ve Mısır ile halkının gerçekten iyiliğini isteyen özgür iradeye sahip samimi bir yönetime ihtiyaç vardır; işte o zaman bu yönetim, başta gaz, petrol, altın ve diğer maden ve kaynak arama faaliyetlerinde bulunan şirketler olmak üzere ülkenin varlıklarını ve kamu mallarını tekelleştiren şirketlerle daha önce

imzalanan tüm sözleşmeleri gözden geçirecek, aslında ülkenin zenginliklerini yağmalayan sömürgeci şirketler oldukları için bu şirketlerin tamamını kovacak, sonra insanları ülkenin zenginlikleriyle güçlendirmek ve petrol, gaz, altın ve diğer minerallerden servet üreten şirketler kurmak veya kiralamak ve bu servetleri yeniden insanlara dağıtmak temelinde yeni bir sözleşme formüle edecektir. Böylece insanlar, devletin hakları olarak kullanmalarına imkan vereceği ölü toprakları işleyebilecekler, aynı zamanda Mısır ekonomisini canlandırmak ve halkının ihtiyaçlarını karşılamak için üretilmesi gerekenleri üretebilecekler ve devlet bu yolda onlara destek olacaktır; bunların hiçbirisi hayal ürünü ve ulaşılması imkansız olmadığı gibi deneme amaçlı önerdiğimiz ve başarılı olabileceği gibi başarısız da olabilecek bir proje de değil; aksine bunlar devlet ve tebaa için bağlayıcı olan şerh hükümlerdir. Dolayısıyla devletin, zalim uluslararası yasalarla onayladığı, desteklediği ve koruduğu sözleşmeleri bahane ederek insanların mülkü olan ülkenin servetlerini israf etmesi caiz olmadığı gibi yine devletin insanları bu servetten mahrum bırakması da caiz değildir; aksine insanların servetlerini yağmalamaya çalışan herkesin elini kesmesi gerekir. İslam'ın sunduğu ve uygulanması gereken işte budur; ancak bu, İslam'ın diğer sistemlerinden ayrı olarak uygulanamaz; aksine sadece Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet Devleti yoluyla uygulanabilir. **Hizb-ut Tahrir**'in yükünü taşıdığı ve kendisine davet ettiği devlet işte budur; bu yüzden **Hizb-ut Tahrir**, Mısır'ı, halkını, hem halkı hem de orduyu bunun için kendisiyle birlikte çalışmaya davet etmektedir. Umulur ki Allah, katından bir fetih nasip eder de böylece İslam'ın ve ehlinin izzetli olduğu günleri görebiliriz; Allah'ım, bunu bir önce nasip et.

“O ülkelerin halkı inansalar ve (günahtan) sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık.” [Araf 96]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Said Fazıl